

Просодичні характеристики аудіозаписів телевізійних новин в діячності

Ю. Е. Білюк

Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: JuliaBiliuk@gmail.com

Paper received 31.05.19; Accepted for publication 11.06.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2019-199VII33-06>

Анотація. Статтю присвячено діячності дослідженню просодичних відмінностей в стилі та подачі інформації англійського телевізійного дискурсу на основі колекції новин Сполученого Королівства. В дослідженні порівнюються тональні, темпоральні та паузальні особливості просодії новинних аудіоматеріалів з різних періодів в історії телебачення Великої Британії, а саме: перший період – з 1936 до 1946 року та другий, що репрезентує новини сьогодення, а точніше, 2009-2019. Вимірювання свідчать про значні зміни у просодичних характеристиках обраного мовного матеріалу, а саме: зміни конфігурацій ЧОТ та зменшення швидкості мовлення і кількості пауз в обраних аудіозаписах сучасних новин порівняно з кінохроніками 1936-1946 років.

Ключові слова: телевізійний дискурс, діячність, просодія, інтонація, частота основного тону, паузація, темп, варіативність, усне мовлення, конфігурація ЧОТ, інтонаційна шкала, стиль мовлення, переривання поступово-низхідної шкали.

Здобутки експериментально-фонетичних досліджень все активніше використовуються при проведенні розвідок в таких дисциплінах як фонетика, риторика та компаративні дослідження (Блох М.Я., Великая С.В., Вербич Н.С. 2011), проте недостатньо уваги приділяється аналізу дискурсу новин та хронік на просодичному рівні в плані компаративних досліджень в цілому й діячності порівнянь зокрема.

Інтерес до вивчення варіативності просодичних реалізацій в мовленні пов'язаний зі зростаючим попитом на інформацію щодо особливостей звучання англійського усного мовлення. Все це загострює увагу дослідників-лінгвістів на необхідності поглибленого, уважного аналізу просодичних особливостей аудіозаписів новин.

Матеріалом дослідження слугують аудіозаписи англійських кінохронік та теленовин, а саме: кінохроніки, що було знято у період з 1936 до 1946 років та більш сучасні новини, що датуються 2009-2019 роками. Досить швидкі зміни в житті суспільства опосередковано впливають на фонетику, граматику, лексикологію, стилістику та інші галузі. Зібраний матеріал представлено двома етапами в історії телебачення Великої Британії, що дало можливість прослідкувати за змінами просодичних параметрів та їх особливостями з різницею у більш ніж 70 років.

Нами досліджено аудіозаписи новин з каналів провідних телевізійних станцій BBC (British Broadcasting Corporation), ITV Network Limited, Channel Four Television Corporation та Sky. В основу діячності дослідження покладено аудіозаписи найдавніших наявних новинних джерел – кінохронік 1940 років, які порівнювались з аудіозаписами сучасних теленовин зі спільною тематикою, а саме: аудіозаписи новин про події, що пов'язані з британською королівською родиною.

Кінохроніка є особливим різновидом фільму, що включає документальні новини з різних галузей життя, серед яких політичні новини, культурно-освітня події, інформація про політичних діячів, членів королівської родини, музикантів, акторів тощо. Англійці називають такі фільми *newsreels*, французи *actualités*, іспанці *noticieros*, а німці *wochenschau*. Кінохроніки мають цілу низку загальних характеристик, що відрізняють їх від іншого роду фільмів, а саме: рекурентність показу, мультитематика, поточні події, універсальність довжини фільму, спосіб подання інформації. [Baechlin, с. 9]

«Похід у кіно» в минулому був доволі важливою розважально-культурною подією для середньостатистичної родини. Перед кіносеансом глядачі збирались в фойє кінотеатру. Грав оркестр. Дехто з гостей танцював. Згодом музика замовкала і усіх запрошували в кінозал. Художньому фільму передували «новини» або документальна кінохроніка, які крутили перед початком основного художнього фільму. З часом почали з'являтися спеціальні кінотеатри для демонстрації кінохронік. Першим офіційним спеціалізованим кінотеатром Великої Британії став кінотеатр «The Daily Bioscope», який було відкрито у 1909 році. [Popple, с.56]

Основним джерелом аудіозаписів кінохронік у нашому дослідженні слугує архів «British Pathé», який є скарбницею з понад 85 000 документальних фільмів, серед яких кадри важливих подій, інформація про видатних осіб, модні тенденції, захоплюючі подорожі, розповіді про новини науки та культури з усього світу, зняті у період з 1890 по 1970 роки, тобто вони охоплюють період більше ніж 80 років.

Видатними ведучими-дикторами кінохронік були Чарльз Ід, Боб Денверс-Уокер, Леонард Генрі, Майкл Редгрейв, Вільям Уоллес Террі та інші, які започаткували стиль подачі та презентації новин та хронік. Аудіосупровід новин, зібраних для нашого дослідження, переважно репрезентований чоловічими голосами, серед яких переважає голос Боба Денверса-Уокера, який озвучував новини кінохронік *Pathe News* під час Другої світової війни та багато років опісля. Його голос сприймався як головний в переважній кількості кінохронік *Pathe News*, що демонструвались двічі на тиждень. Оптимістичний та патріотичний стиль Боба Денверса-Уокера став своєрідним стандартом для медіа, і до цього часу пародіюється, якщо необхідно висвітлити новини 1940 та 1950 років. [6]

Сучасні ведучі відійшли від стандартів мовлення. Кількість коментаторів з класичною вимовою безустанно зменшується. Натомість часто можна почути ведучих з різного роду акцентами. Крім цього, зросла кількість ведучих-жінок. Можна помітити, що у наш час презентації у супроводі саме жіночого голосу мають перевагу за частотністю.

Метою дослідження є виявлення кореляції між просодичними параметрами, що спостерігається при перцептивному спостереженні та акустичному аналізі колекції

записаних у цифровому форматі зразків речень телевізійного дискурсу у діахронічному порівнянні.

За об'єкт аналізу було обрано початкове речення в кожному із зразків аудіо записів новин, як одне з найважливіших в інформаційному плані, оскільки саме в ньому надається основна інформація про повідомлення. Для порівняльного аналізу було відібрано 30 речень з першого періоду та 30 речень з другого, загальною тривалістю звучання в 143 сек. та 135 сек. відповідно. І, як результат, за допомогою програмного забезпечення *Praat*, було розглянуто такі основні показники просодії, як ЧОТ (частота основного тону), швидкість мовлення та паузацію.

В першу чергу, було розглянуто таку просодичну характеристику як темп. В усіх відібраних для дослідження зразках новин ми виміряли швидкість мовлення, для чого було вираховано кількість складів у кожному з речень та поділено на тривалість відповідного аудіозапису (в секундах). І як результат, після знаходження середнього арифметичного, було одержано показники темпу для кожного часового періоду, а саме: для 1936-1946 років середня швидкість мовлення сягала приблизно 5.84 складів на секунду, в той час як в 2009-2019 роках швидкість є меншою, а саме: 4.57 складів на секунду. Що є значними показниками, які свідчать про те, що в новинах більш раннього періоду спостерігається пришвидшене мовлення.

Крім того, було підраховано кількість та тривалість пауз в обраному аудіоматеріалі та знайдено відсоткове співвідношення кількості новинних записів з чітко виділеними паузами до кількості новинного матеріалу в цілому (окремо для 1936-1946 років та для сьогодення). Щодо пауз, то як бачимо, для аудіозаписів 1936-1946 років є характерною значна кількість пауз, а саме: 50% від усього новинного матеріалу. Це означає, що наявність пауз можна спостерігати в кожному другому реченні 1936-1946 років, в той час як у 2009-2019 роках лише 20% обраного матеріалу мало чітко виражені паузи.

Отримані показники щодо швидкості мовлення та паузації показано на графіках нижче.

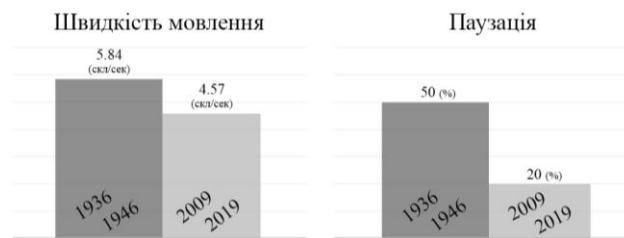

Рис. 1 Показники швидкості мовлення в обраних аудіозаписах новин 1936-1946 та 2009-2019 років.

Щодо показників ЧОТ, то їх спостереження свідчать про цікаву тенденцію: для аудіозаписів з кінохронік 1936-1946 років характерна більш полого конфігурація ЧОТ (див. рис. 3), а саме: для 80% аудіоматеріалу, водночас як для більш сучасних реалізацій характерною є більш різка конфігурація низхідного тону (див. рис. 4).

Прикладом слугує початкове речення з кінохроніки 1937 року: *In brilliant sunshine lifeguards march the steps of St. George's Chapel, Windsor*. В ньому спостерігається порушення мелодійного контуру характерного для стве-

рджуваного речення публіцистичного стилю мовлення, адже, як бачимо, воно від початку і до кінця виконано з переважно однакового рівня інтонацією.

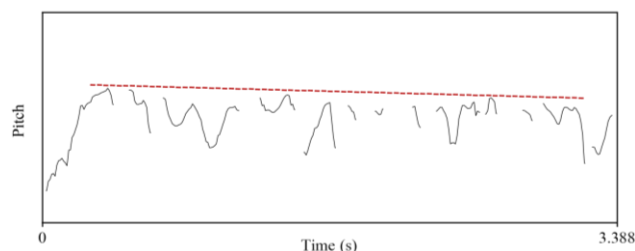

Рис. 3. Інтонограма з максимальною та мінімальною ЧОТ у реалізації стверджувального речення: *In brilliant sunshine lifeguards march the steps of St. George's Chapel, Windsor*.

Щодо реалізацій 2009-2019 років, для сучасних реалізацій характерною є більша варіативність інтонаційних шкал. 50% шкал характеризуються різким падінням мелодії. На початку речення можна спостерігати значне підвищення в тональності, а отже локалізація максимальної ЧОТ знаходиться саме на початку та знижується ближче к кінцю речення. Рис. 4 демонструє результат аналізу тональності початкового речення з сюжету новин 2010 року: *This was the backdrop to the famous proposal*.

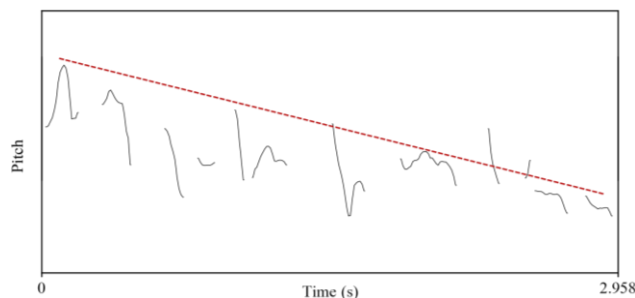

Рис. 4. Інтонограма з максимальною та мінімальною ЧОТ у реалізації стверджувального речення: *This was the backdrop to the famous proposal*.

Решта шкал другого періоду мають специфічні малюнки. Наприклад, у обраному нами початковому реченні з новинного сюжету на телеканалі BBC спостерігається переривання поступово-низхідної шкали з різким підйомом в середині (див. рис. 5).

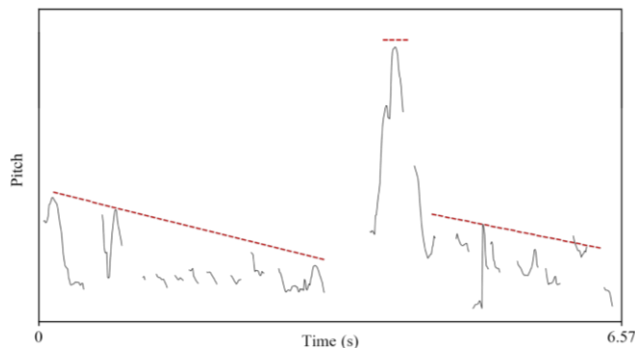

Рис. 5. Інтонограма з максимальною та мінімальною ЧОТ у реалізації стверджувального речення: *No one wants to celebrate their birthday in the pouring rain, but even the Queen doesn't get guaranteed sunshine*.

Спостерігаються значні зміни у просодичних характеристиках обраного нами матеріалу різних періодів часу, а саме: у ЧОТ, темпі та у кількості пауз.

Аналізуючи тональні, темпоральні та паузальні особливості просодії англomовного дискурсу телевізійних новин, беручи до уваги піки ЧОТ та судячи з їх розміщення, можна припустити, що гіпертрофована кількість пауз

в поєднанні з підвищеною швидкістю мовлення утворює рівну конфігурацію тональності, що є характерною тенденцією для новин 1930-х та 1940-х років.

ЛІТЕРАТУРА

1. Багмут, А. Й., Бровченко, Т. О., Борисюк, І. В., Олійник, Г. П. Інтонаційна виразність звукового мовлення засобів масової комунікації (Київ, 1994).
2. Блох, М. Я., Великая, Е. В. «Просодия в стилизации.» Монография (Москва: Прометей, 2012).
3. Вербич, Н. С. «Інтонія публічного виступу: основні напрями дослідження.» *Мовознавство* 5 (2011).
4. Лисенко К.В. «Риторико-просодичні особливості радіовистав за п'єсами В. Шекспіра» (Дис. канд. філол. наук, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Київ, 2019).
5. Baechlin, Peter & Maurice Muller-Strauss (Editors), *Newsreels across the world*, Paris: Unesco, (1952).
6. Bob Danvers-Walker [Електронний ресурс] // URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Bob_Danvers-Walker
7. Boula de Mareuil, Phil., Rilliard, A., Allauzen, A. «A diachronic study of initial stress and other prosodic features in the French news announcer style: corpus-based measurements and perceptual experiments.» *Language and Speech* 55 (2) (2012).
8. Poppo, Simon & Joe Kember, *Early Cinema: From Factory Gate to Dream Factory*, Wallflower Press (2004): 56.

REFERENCES

1. Bahmut, A. Y., Brovchenko, T. O., Borysiuk, I. V., Oliinyk, H. P. «Intonational expressiveness of audio broadcasting of mass communication.» (Kyiv, 1994).
2. Blokh, M. Ya., Velykaia, E. V. «Prosody in stylisation.» Monograph (Moskva: Prometei, 2012).
3. Verbych, N. S. «Intonation of public speaking: the main directions of research» *Movoznavstvo* 5 (2011).
4. Lysenko K.V. «Rhetorical-prosodic peculiarities of radio performances based on William Shakespeare plays» (Dys. kand. filol. nauk, Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka, Kyiv, 2019).
5. Baechlin, Peter & Maurice Muller-Strauss (Editors), *Newsreels across the world*, Paris: Unesco, (1952).
6. Bob Danvers-Walker [Electronic resource] // URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Bob_Danvers-Walker
7. Boula de Mareuil, Phil., Rilliard, A., Allauzen, A. «A diachronic study of initial stress and other prosodic features in the French news announcer style: corpus-based measurements and perceptual experiments.» *Language and Speech* 55 (2) (2012).
8. Poppo, Simon & Joe Kember, *Early Cinema: From Factory Gate to Dream Factory*, Wallflower Press (2004): 56.

Prosodic characteristics of television news audio recordings in diachrony

J. E. Biliuk

Abstract. The article is dedicated to a diachronic research of prosodic differences in style and delivery of information of English television discourse based on the news collection from the United Kingdom. In this research tonal, temporal and pausal features of prosody in news audio materials from different periods in the history of Great Britain are being compared. The first period represents years from 1936 to 1946, whilst the second period highlights present time news, namely 2009-2019. Measurements indicate significant changes in the prosodic characteristics of a selected linguistic material, namely, changes in pitch configurations as well as a decrease in the speech rate and in the number of pauses in selected audio recordings of present news in comparison with the newsreels from 1936-1946s.

Keywords: television discourse, diachrony, prosody, intonation, pitch frequency, pausation, tempo, variability, spoken language, pitch contour, intonation scale, speech style, breaking of the falling tone.